

zékét közli, a melyeknek a XIX. század előtt nyomdájuk volt, a helyek latin nevével s a nyomdászat ottani kezdetének évjelzésével. A második függelék az egyes nevezetesebb folyóiratok összefoglaló tartalomjegyzékeire vonatkozó bibliografiai adatokat foglalja össze: répertoire des tables générales de périodiques de toutes langues. A harmadik a nevezetesebb könyvtárak nyomtatványi katalógusainak jegyzéke: répertoire des catalogues d'imprimés des principales bibliothèques du monde entier. Mindezek csak kísérletek, a melyeknek az idő folyamán kell tökéletesülni. Annyi azonban bizonyos, hogy egy bibliografiai kézikönyvnek igen szükséges kiegészítő részei s újabb bizonyosságai a szerző tájékozottságának, szorgalmának és helyes gyakorlati érzékének.

E—r. L.

Dr. Louis Gerő. *La littérature hongroise en chiffres. Avec un tableau graphique.* Budapest, 1900. 46 l. nagy 8-adrét.

A párisi nemzetközi kiállítás alkalmából készült ez az előkelő nyomdászati kiállítási füzet, melyben a Pallas részvénytársaság igazgatója a magyarországi sajtótermelés statisztikáját állította össze tiz évről és pedig 1889-től 1898-ig

A statisztika két szempontból készült, első sorban a megjelent művek nyelvét s azután az egyes tudományzakokat tekintve. Bevezetésül szerző főbb vonásaiban megismerteti irodalmunk fejlődésének főbb vonásait. Azonban azt hisszük, hogy sokkal megfelelőbb lett volna, ha általános irodalomtörténeti szövegek helyett a múlt idők rajzolásánál is lehetőleg a könyvészeti statisztika adatait csoportosította volna. Igaz ugyan, hogy ez fáradságos vállalkozás lett volna, de a dolgozat célzatával inkább megegyezik, mint nevezetesebb íróink sommás sokszor nagyon is felszínes méltatása.

A statisztikai táblázatokban a szerző nagy részletességgel tünteti fel, hogy a szóban forgó tiz év alatt különböző nyelveken hány mű jelent meg Magyarországon végösszegül 34,416 művet állapítva meg, melyek közül tisztán magyar nyelvű 28,499 volt. Azután részletezi az egyes tudományzakokat szintén évek és nyelvek szerint s igen sok érdekes és jellemző adatot állapít meg, a melyeknek kulturhistorikusok, irodalomtörténetírók, sőt politikusok is nagy hasznát vehetik. Részletekbe e helyen nem bocsátkozhatunk s csupán a végösszegek följegyzésére szorítkozunk. Ezek szerint az említett tiz év alatt Magyarországon megjelent vallástudományi és erkölcsstani mű 3039 (ebből magyar 2174), nevelésügyi, ide értve a tankönyveket, értesítőket, stenografiát is 7088 (magyar 6336), szépirodalmi 3978 (magyar 3448), irodalomtörténeti 922 (magyar 852), klasszika-filológiai 208 (magyar 137), nyelvészeti 714 (magyar 423), művészeti, esztetikai, zenei

1677 (magyar 1232), böleseleti 171 (magyar 161), jogi 1544 (magyar 1419), politikai 1814 (magyar 1593), történeti 2132 (magyar 1784), föld- és néprajzi 958 (magyar 840), természet-tudományi és technikai 1153 (magyar 967), matematikai 368 (magyar 337), orvostudományi 1139 (magyar 963), nemzetgazdasági 1229 (magyar 1072), ipari és kereskedelmi 1586 (magyar 1292), hadászati 359 (magyar 235), enciklopedikus mű 55 (magyar 43), naptárak, címkönyvek 2352 (magyar 1671), ifjúsági iratok, képes könyvek 473 (magyar 451), egyes tartalmúak 1457 (magyar 1069). Mindezeket az adatokat szerző elég világosan konstruált grafikai táblázaton is bemutatja. —r.

Blätter für Volksbibliotheken und Lesehallen. *Beiblatt zum Centralblatt für Bibliothekswesen.* Herausgegeben unter ständiger Mitwirkung zahlreicher Fachgenossen von dr. A. Graesel. Oberbibliothekar an der kgl. Universitäts-Bibliothek zu Göttingen. Erster Jahrgang. 1900. Lipcse, Harrassowitz Ottó kiadása.

Bevártuk egy évfolyam teljes befejeződését. hogy kellőképen méltathassuk a könyvtárügy egyik legnevezetesebb részének szánt folyóirat jelentőségét és értékét. Örömmel adhatjuk most már hírül, hogy a közművelődési és népkönyvtárak iránt érdeklődők olyan gondal és szakavatottsággal szerkesztett közlönyt találhatnak az új vállalatban, a mely minden tekintetben méltó a szerkesztőnek a bibliografiai irodalomban már rég óta jó hangzásúvá vált nevéhez.

Nem szükséges hosszasan fejtegetni, hogy a modern társadalmi és népnevelési reformok sorában mily fontos helyet foglalnak el a népkönyvtárak és olvasócsarnokok ügyei. Mindenki ismeri az Amerikában és Angliában e téren kifejtett intenzív tevékenységet és elért eredményeket s tudjuk, hogy az egész művelt nyugat követni iparkodik az angol példákat. A kis Dániának nemes törekvéseiről az idei párisi könyvtárnoki kongresszuson hallottunk igen épületes közléseket s ugyanitt rendkívüli lelkesedést keltett egy amerikai könyvtárnoknőnek valóban szép előadása az amerikai állapotokról. Hogy Németország sem akar hátramaradni a nagy mozgalomban, már többször bebizonyította az utóbbi időkben. Azonban legfényesebb bizonyága komoly törekvéseinek épen a szóban forgó folyóirat, a melynek hivatása az összes érdeklődő és közreműködő tényezőket közös működésben egyesíteni. Az új folyóirat felöli a népkönyvtárak és olvasócsarnokok egész ügykörét. Közül ismertető tanulmányokat a nevezetesebb könyvtárakról, foglalkozik a népkönyvtárak és olvasócsarnokok berendezésének, kezelésének, használatának számtalan fontos részletével. Ezen kívül kisebb közleményeiben számot ad minden érdekesebb mozzanatról, a mi a megjelölt körben